

Arthuur, Houthakker van Ermelo

42 km

In de tijd dat de Romeinen in ons land verbleven hebben de drie broers Jacob, Johan en Arthuur Super een belangrijke rol gespeeld op de Veluwe. De Romeinen waren op de Veluwe dan wel geen heersers, toch deden ze invallen om 'de wilde horden' zoals ze de Germaanse stammen noemden, te verzwakken. Deze hadden zich aan de buitenranden van de Veluwe gevestigd. In de buurt van Ermelo zijn restanten van een Romeins marskamp gevonden. Dat bewijst dat de Romeinen ook hier aanwezig zijn geweest. Op de Veluwe woonden in de Romeinse tijd maar weinig mensen, maar deze was vaak hectischer dan wordt gedacht.

"Ik, Arthuur en mijn broers Jacob en Johan groeiden op in de bossen van Ermelo. Wij woonden in een houten huis, pal naast een beekje met glashelder water. Ons gezin, moeder met tien kinderen, zeven meisjes, drie jongens en een vader die als houthakker de kost verdiende. Hij leverde speciaal hout aan de Germaanse stammen die in onze regio leefden. Hout dat gebruikt werd voor het vervaardigen van speren, pijlen, bogen of houtsnijwerk. Hij wist welke bomen hiervoor het beste geschikt waren. Waar de meest geschikte bomen stonden hield hij goed geheim. Waarom zou hij zijn lucratieve handel, zomaar prijsgeven? Toen hij ouder werd droeg hij zijn kennis over aan mij en mijn broers. Hij leerde ons dat de iep en de es het beste hout leverde, om speren en pijlen van te maken.

Met de Germaanse stammen ruilden wij ons hout voor vlees, fruit en huiden. Na het overlijden van onze vader hebben wij zijn houthandel voortgezet en uitgebreid."

“Nu, hebben we onze eigen houthakkerspaden, met een totale lengte van bijna 300 kilometer. We drijven nog steeds handel met Germaanse stammen. Voor de verwerking van het gekapte hout hebben we bij de plaatsen Horst en Telgt houtzagerijen. Daar zagen we planken voor de bouw van huizen, bruggen en schepen. Bij Putten hebben we een kleine boomkwekerij met es-sen en iepen. Deze kweken we speciaal voor het maken

van bogen, speren en houtsnijwerk. Op deze plek in het bos kun je nog steeds veel bijzondere bomen vinden. Onze handel gaat goed. We hebben nu een groep van bijna veertig houthakkers die ons helpen met het werk. Zij kappen vooral veel dennenbomen. Wij als broers staan dan ook bekend als ‘de Houthakkers van de Veluwe’.

Veel hoge heuvels (stuwwallen en grafheuvels) op de Veluwe waren in het verre verleden begroeid met dennenbomen, die soms wel vijftig meter hoog waren. Houtkap en de latere zandstormen, in met name de zeventiende eeuw, zorgden dat ze bijna allemaal zijn verdwenen. De Toverberg, Kriemelberg, Paalberg, Fortberg en de Tonnenberg zijn nu nog restanten van de vele heuvelbergen, die hier ooit op de Veluwe hebben gelegen. Eeuwen terug waren ze aanmerkelijk hoger.

Bungalowpark De Toverberg

Als je hier goed luistert naar de boomverhalen van lang geleden, dan vertellen de bomen je een verhaal van een klein gehucht op de Toverberg waar ooit onvriendelijke en ongere mensen woonden. Eigenlijk is 'bende' een betere beschrijving voor de inwoners van dit gehucht. Ook onderling was de spanning om te snijden. Er hing een duister sfeertje. Ze vochten tegen de Romeinen, tegen stammen uit de buurt en beroofden reizigers van hun kostbaarheden. De plunderingen leverde een goudschat op die begraven werd in de berg. Tijdens een grote brand kwamen veel bewoners om het leven. Of het altijd brandende vuur hier iets mee te maken had? De overlevenden wisten helaas niet waar de schat begraven was. Hoe ze ook zochten ze hebben het goud nooit meer teruggevonden. Gedacht werd dat deze dwalende goudzoekers, betoverd werden door de berg. Of zou het kruidenvrouwtje meer kunnen vertellen over wat rondom de Toverberg gebeurde? Nog steeds proberen wichelroedelopers de plaats van de schat te vinden, helaas zonder succes. Voor vakantiegangers zonder goudkoorts is verblijf op de huidige Bungalowpark De Toverberg een magische mooie herinnering, die ze niet snel zullen vergeten. www.toverberg.nl

"Bomen hebben hun eigen verhaal. Het zijn waardevolle historische bronnen. Dat beseffen maar weinigen. Tot mijn verbazing worden op de Veluwe nog steeds sprookjes verteld over reuzen. De heuvels zouden zijn ontstaan door het uitkloppen van hun klompen. Ik, Arthur Super houdt het liever bij de verhalen van de bomen. Wij leerden van onze vader te luisteren naar de geluiden en magische invloeden van het bos. Als je goed kunt luisteren, kun je ze horen. Het gaat over verhalen met magische krachten. Deze zijn ruimschoots aanwezig in deze regio. De Kriemelberg en de Toverberg liggen volgens wichelroedelopers op krachtige energielijnen. Deze worden ook wel leylijnen

genoemd. De Toverberg ligt zelfs op een middelpunt van leylijnen. Als ik daar loop heb ik geen wichelroede nodig want ik voel onmiddellijk de energie in het gebied. Zo hoorde ik ook de bomen vertellen dat als je op de Tonnenberg gaat staan, dat daar helende krachten zijn die zorgen dat je hier kunt genezen van je ziekte." Eiken speelden ook een bijzondere rol in het leven van Germaanse stammen. Bij Ermelo, Tonsel en Harderwijk vonden vaak bijzondere evenementen plaats zoals: huwelijken, inwijdingen, crematies en offerrituelen. De heilige eikenbomen, soms meer als tweehonderd jaar oud, werden dan versierd met allerlei vormen van bijzonder houtsnijkunst.

Camping / Herberg In de Rimboe, Ermelo

Daar stond ik dan, gestrand in de stromende regen in het bos met mijn vrouw en kinderen. Allemaal tot op de laatste draad doorweekt en verlangend naar warmte en droge kleding. Gelukkig zagen we op het bord van camping en bungalowpark 'In de Rimboe' het symbool van mes en vork staan, dus die keuze was snel gemaakt. In restaurant 'de Herberg' werden we enorm vriendelijk ontvangen en kregen we handdoeken om ons af te

Camping / Herberg In de Rimboe

drogen. Op onze vraag of ze ook kleding verkopen, was het antwoord helaas ontkennend, maar we konden wel gratis reclameshirts krijgen. Na een heerlijke lunch met onder andere warme chocomelk, cappuccino en thee konden we onze route, in droge shirts weer vervolgen. Dankzij deze gastvrijheid van 'de Herberg' werd onze fietsroute een geslaagde dag en komen we zeker nog een keer terug. Dat geldt ook voor Arthuur en zijn gezin, ook zij komen hier regelmatig terug. Dus vindt u in 'de Herberg' houthakkersgereedschap, dan weet u dat Arthuur en zijn broers niet ver weg kunnen zijn, om op deze plek te ontspannen en te genieten.

www.inderimboe.nl

Opdracht Maak een foto van onze entree en zend deze aan www.inderimboe.nl en/of www.arthuur.nl en maak kans op een dinercheque.

"Ook ik trouw bij een heilige eikenboom. Op mijn twintigste trouw ik met een vrouw van een stam uit de omgeving van Tonsel. Het is een feest dat vijf dagen duurt. We nuttigen tijdens het feest tien everzwijnen en zeventig kruiken met bier. We vestigen ons in Ermelo, waar we acht jaar later een gezin hebben met zeven kinderen.

Recent heeft op de Toverberg, niet ver van ons huis, een Germaanse Stam zich gevestigd. Hier staat volgens hen een heilige eikenboom, waarbij ze offerrituelen horen uit te uitvoeren. Ze hebben een klein dorp gebouwd, dat geheel omheind is met hout, dat wij hebben aangeleverd. Binnen de omheining bevinden zich woonhutten, opslagplaatsen en een offerplaats. Volgens een boomverhaal, zou daar ook een goudschat van de Germanen moeten liggen. Op de Tonnenberg is sinds een aantal weken, een vooruit geschoven Romeins garnizoen gevestigd. Ingesteld om stand te kunnen houden tegen een aanval van Germaanse strijders.

ECHOS-Home De Schakel

Rond het jaar 170 van onze jaartelling hadden de Romeinen een enorm legerkamp in de buurt van Ermelo. Van daaruit konden zij de omgeving goed in de gaten houden en waren ze veilig voor aanvallen. Van de boeren kochten ze voedsel en drank. Hout voor de verdediging van het kamp en verwarming werden gekocht van Arthuur Heijn, Houthakker van Ermelo. Een mooi voorbeeld van vreedzame contacten tussen militairen en burgers. In 1874, werd de (Koninklijke) Militaire Bond Pro Rege opgericht. Dit werd de organisatie van de PMT's: de Protestantse Militaire Tehuizen. Doel was om aan dienstplichtig militairen, een thuis te bezorgen. Een plek waar zij zich konden ontspannen, wat eten, drinken, gezellig Het elkaar te kletsen, een spel doen, TV kijken of om te gamen. Al sinds 1954 is een PMT in Ermelo gevestigd. Enkele jaren geleden is de naam gewijzigd in: ECHOS-Home De Schakel. De Schakel is open voor militairen, postactieve militairen, veteranen en hun thuisfront. Maar ook voor 'gewone burgers.' Ook zij kunnen hier neerstrijken op het mooie terras, of in het gezellige restaurant. De sfeer is een combinatie van gezellige gastvrijheid en allerlei aandenkens aan militairen en hun missies in het buitenland. U kunt hier op uw gemak een kopje koffie drinken, met een heerlijke appelflap, een drankje nemen om de dorst te lessen, of een ijsje eten. Ook kunt u kiezen van de uitgebreide menu kaart. Voor een aantrekkelijke prijs wordt een flinke portie opgediend. Want dat zijn militairen wel gewend. Op verzoek bestaat de mogelijkheid om in het weekend uw reünie of bruiloft te vieren. www.echos.nl

ECHOS-Home De Schakel

Bij de Romeinen heerst een streng regime, zodat de soldaten alert blijven. Wij zijn neutraal en proberen geen partij te kiezen. Door onze neutrale houding kunnen onze houthakkers worden ingezet om beide bergen grotendeels bomenvrij te maken. De omgehakte bomen worden gebruikt bij de verdediging. Ter verdediging kunnen grote aantallen bomen naar beneden worden gerold, zou één van de partijen gaan aanvallen. Een verdedigingstechniek met vernietigende werking. Zo kan een aanval met succes worden afgeslagen.

Maar dan begint toch de beschieting op het Romeinse kamp door de Germanen met vuurpijlen. De Romeinen slaan direct terug. Veel hout en bomen en vooral de naaldbomen vliegen snel in brand. Het vuur heeft een vernietigende werking op de kampen. Bijna zeshonderd doden zijn bij deze strijd te betreuren. De Germaanse stam trekt zich na de strijd terug op de Paalberg. Het Romeinse garnizoen vlucht en zoekt een veilig heenkomen achter de Rijn. Op de heuvels weten alleen een paar eikenbomen de strijd te overleven. De rust keert even terug." Op Bungalowpark de Tonnenberg kun je vandaag de dag nog genieten van deze rust.

"Onze houthakkers moeten oppassen met eikenbomen. Juist, omdat de Germanen eikenbomen heilig verklaren, kan het zijn dat een stam het ziet als aanval op hun geloof. We stellen ons neutraal op, maar soms is het lastig dit te blijven. Bij Harderwijk en Horst vechten we mee met Germaanse stammen tegen een stam die afkomstig is uit Friesland. De Friezen willen ons hout gebruiken voor de bouw van schepen. Binnen twee jaar hebben ze duizenden bomen gekapt en gestolen. Ze roven ons gebied leeg, zonder daar ook maar iets voor te betalen. Wij weten wat de waarde van het bos is. Zonder bos ontstaan alleen maar grote zandvlaktes over, waar niet op te leven is. De strijd is kort, de Friezen vluchten te voet. Hun vloot van houten boten

eindigt als hakhout voor onze vreugde vuren. Vijf jaar later vestigen Friese handelaren zich in Harderwijk waar ze samen met ons 'De houthakkers van Ermelo' een groothandel openen in hout. We ruilen hout voor melk, boter, vis, bier, graan, huiden en werktuigen. Zo ontwikkelt zich hier onder leiding van mij Arthuur Super, de eerste 'Supermarkt' van Nederland..."

Hotel Heerlijkheid van Ermelo

Dit is de plek waar de Houthakkers van Ermelo hun bijlen slepen. In de hier toen aanwezige waterplas lieten ze de bijlen afkoelen en harden. Ondertussen kwamen ze hier tot rust van hun zware werk en genoten ze van het eten en van het glasheldere water van de waterplas. Later is op deze plek een groot buitenzwembad gebouwd voor de Ermelose bevolking. Nu is hier Hotel Heerlijkheid van Ermelo gevestigd, een luxe 4-sterren hotel en spa. Het hotel is omgeven door prachtige tuinen met fonteinen en onberispelijke gazons,. In de 127 kamers, en de suites, vergaderfaciliteiten, restaurant, loungebar, wellnesscentrum met Jacuzzi, Turks bad en overdekte zwembad is het goed toeven. Maar dat wisten Arthuur en de houthakkers van Ermelo ook al. www.heerlijkheidvanermelo.nl

Opdracht De opdracht ligt voor u klaar bij de receptie.

Hotel Heerlijkheid van Ermelo